

Achtergrondinformatie rond Overval en Bedreiging

Het zal u maar gebeuren: onder bedreiging van een pistool de inhoud van de kassa moeten afgeven aan een persoon met bivakmuts op! Helaas is het een gegeven dat dit soort praktijken regelmatig voorkomt. De fysieke, maar vooral psychische schade die een overval kan aanrichten, kan erg lang nawerken.

Vaak kiezen overvallers voor de gemakkelijkste weg en weinig risico's. Binnen de detailhandel en ambulante handel zijn nog steeds bedrijven waar men onverstandig omgaat met regels en procedures. Hierdoor vormen deze ongewild een risico.

Vaak wordt achteraf duidelijk door welke factoren de overval heeft kunnen plaatsvinden. Spijtig is het dan om in bepaalde gevallen te constateren dat de *verleiding* en de geboden *gelegenheid* vaak aanleiding hebben gegeven om juist op deze plaats een overval te plannen. Blijkbaar vond de overvalder het te nemen risico acceptabel en wist hij dat er iets te halen viel.

Overvallen zijn niet altijd te voorkomen, maar de kans dat men slachtoffer wordt van een overval kan wel worden verkleind. *Preventieregels* zijn absoluut noodzakelijk.

Preventiemaatregelen

Wat kunt u doen om het risico van een overval te beperken? Een aantal tips:

- Open zoveel mogelijk met twee personen;
- Praat niet met derden over de veiligheidsmaatregelen in het bedrijf;
- Zorg voor sleuteldiscipline. Eén of (liever nog) twee personen hebben de sleutel van deur en kluis. Let erop dat niemand anders een sleutel heeft;
- Eerst de deur op slot. Dan pas geld vervoeren;
- Zorg ervoor dat er in de kassa niet meer dan het noodzakelijke wisselgeld aanwezig is;
- Zorg voor afroombboxen waarin groot geld direct kan worden opgeborgen;
- De sleutel van de afroombboxen is in handen van de ondernemer of de bedrijfsleider;
- Laat zo min mogelijk zien aan derden hoe u met geld omgaat. Tel niet openlijk bij de kassa. Wees alert op personen die vanaf buiten zicht hebben op de kassa. Bij voorkeur tellen in een afgesloten ruimte;
- Professioneel geldtransport kost geld, maar is een stuk veiliger. De kosten zijn vaak beter betaalbaar als deze dienstverlening samen met collega-ondernemers wordt ingehuurd;
- Wie er toch voor kiest het geld zelf naar de bank te brengen, moet zorgen voor voldoende afwisseling in tijdstip, dag en route;
- Wees alert op verdachte personen bij een afstortkluis;
- Aankomst en vertrek zoveel mogelijk gezamenlijk: maak afspraken met betrekking tot veiligheid met medeondernemers/marktmeester bij aankomst en vertrek;
- Doorbreek regelmatig vaste gewoonten.

Probeer gezamenlijk bewust te zijn van de risico's, die het omgaan met geld met zich meebrengen:

- Praat regelmatig met elkaar over dit onderwerp;
- Wijs elkaar op risicovol gedrag;
- Besef dat criminelen tijd genoeg hebben om uw reilen en zeilen te observeren;
- De gelegenheid maakt nog steeds de dief!

Ondanks alle maatregelen kan het toch een keer gebeuren dat het *raak* is: u wordt overvallen. Wat dan?

RAAK:

R = Rustig blijven

A = Accepteren

A = Afgeven

K = Kijken

Rustig blijven, accepteren, afgeven

Rustig blijven klinkt gemakkelijk, maar is in de praktijk bijzonder moeilijk. Door uzelf te dwingen rustig te blijven, kunt u de volgende stap, het accepteren, weloverwogen doen. U hebt immers geen keus: *accepteer* de situatie en doe wat de overvaller zegt of vraagt. Als derde stap zal het *afgeven* u dan gemakkelijker afgaan. Niemand mag en zal van u verwachten dat u voor held zult spelen, dus geef wat de overvaller vraagt!

Kijken

Als het u lukt om rustig te blijven en de situatie te accepteren en u bovendien datgene afgeeft waar de overvaller om vraagt, kunt u vervolgens proberen te *kijken*. Kijk naar bijzonderheden, zoals een signalement, vluchtrichting, vluchtauto, aantal overvallers, enzovoort. De politie kan heel veel hebben aan dit soort aanknopingspunten. Het opsporingsonderzoek is meer gediend met een goede getuigenverklaring dan een uit de hand gelopen situatie.

Tips

- Overvallers zijn nerveus. Doe dus *altijd* wat ze vragen;
- Neem geen risico's. Geef het geld gewoon af;
- Hang niet de held uit;
- Doe geen onverwachte dingen;
- Zeg wat u gaat doen;
- Herhaal wat de overvaller vraagt;
- Blijf kalm en kalmeer uw omgeving;
- Lieg niet tegen de overvaller.

De belangrijkste kenmerken van een persoon noem je de *primaire kenmerken*. Dit zijn kenmerken die (redelijk) vast liggen. Voorbeelden:

- Lengte;
- Postuur;
- Kleur ogen;
- Kleur haar;
- Geslacht;
- Leeftijd.

Er zijn ook *secundaire* kenmerken. Deze kenmerken zijn gemakkelijk te veranderen. Voorbeelden:

- Snor, baard;
- Bril;
- Kapsel;
- Kleding;
- Spraak;
- Vluchtauto.

Bij het opnemen van een signalement is het belangrijk in eerste instantie de primaire kenmerken op te nemen zoals lengte, postuur, kleur haar en geslacht. Deze zijn het meest waardevol. Secundaire kenmerken (kleding, spraak) kunnen een waardevolle aanvulling zijn.

Na de overval

Wat te doen na een overval?

- Observeer nauwkeurig hoe de overvaller vertrekt en in welke richting hij vlucht;
- Doe alles op slot. Laat geen derden binnen en wacht tot de politie gearriveerd is;
- Waarschuw de politie (112). Weet dat u met een mobiele telefoon met de landelijke meldkamer wordt doorverbonden;
- Geef door of er ook medische hulp nodig is;
- Blijf overal van af. Zorg ervoor dat sporen van de overval niet worden uitgewist;
- Geen contact met de pers. Verwijs naar directie of politie;
- Stel klanten gerust, vraag hun medewerking als getuige. Probeer ze ter plaatse te houden in afwachting van de politie;

- Laat zo snel mogelijk, onafhankelijk van elkaar, het signalementformulier invullen. Probeer elkaar hierbij niet beïnvloeden;
- Bel Slachtofferhulp Detailhandel (0800-0801) voor gratis professionele hulpverlening. De ervaring leert dat dit veel (ook latere) problemen kan voorkomen;
- Neem de tijd om met z'n allen na te praten;
- Verwijt elkaar niets; luister alleen naar elkaars belevissen.